

Verslag kerngroepbijeenkomst Jong Leefomgeving

Datum: 19 februari 2015, 16:00 – 19:30 te Zoetermeer

Aanwezig: Matthijs Vrij Peerdeman, Teun Deuling, Lukasz Grus, Lara Savelkoul, Karin Markerink, Renee Nijdam en Martha Bleeker

Afwezig: Hetty Wenting, Bas Oerlemans, Berend Haagen, Erik Grigorjan, Dirk Willems, Joske Poelstra, Juul Osinga, Patrick Blom

1. Opening

Martha opent de vergadering en heet iedereen welkom op het kantoor van Peutz.

2. Terugblik 2014

Het afgelopen jaar heeft Jong Leefomgeving een flinke ontwikkeling doorgemaakt op het gebied van professionalisering, verbreding en inhoudelijke verdieping. Er is een bestuur en we hebben een kerngroep opgericht. We hebben een eigen website, eigen logo en twitter en linkedin groep. Ook zijn we aanwezig geweest op meerdere conferenties met presentaties en hebben we een eigen bijeenkomst op het HEMbrugterrein georganiseerd. Ons ledenaantal is gegroeid naar ca. 220.

3. Vooruitblik / jaarplan 2015

Ons doel voor het komende jaar:

“Het **stimuleren** en faciliteren van **jonge professionals** om betrokken te raken bij, en een **actieve bijdrage** te leveren aan, de **Omgevingswet** en een integrale benadering van de leefomgeving.”

Voor het komende jaar hebben we de volgende zes pijlers als uitgangspunt:

1. Versterken inhoudelijke bijdrage kerngroep
2. Versterken inhoudelijke bijdrage bij externe activiteiten
3. Versterken samenwerking met andere netwerken
4. Vergroten betrokkenheid jonge ambtenaren
5. Vergroten exposure van het netwerk
6. Structureren algemene bestuursmaatregelen

Pijler 1. Versterken inhoudelijke bijdrage kerngroep

Voor pijler 1. hebben we ons ten doel gesteld om de kerngroep te vergroten en te verbreden. Daarbij speelt het integrale profiel van de kerngroep een belangrijke rol. Dit leidt tot betere, integrale(re) discussies. We gaan tijdens bijeenkomsten en in ons werkveld actief op zoek naar potentiële (kerngroep)leden en zullen mensen met specifieke achtergrond vragen bij het netwerk aan te sluiten. Tijdens kerngroepbijeenkomsten staat steeds één actueel ‘Omgevingswet’ thema centraal. Met als doel een visie te vormen ten aanzien van een aantal vooraf bepaalde knelpunten/onderzoeksvragen. Ter ondersteuning wordt gezocht naar een externe deskundige rondom het thema die bij de discussie aansluit. Uiteindelijk worden de bevindingen concreet gemaakt in een voorstel tot uitwerking van een ‘paper/artikel’. De papers worden eventueel zelf door kerngroepleden geschreven en door het bestuur ingediend bij Eenvoudig Beter.

De overige pijlers zijn na te lezen in het Jaarplan 2015

4. Onderzoekslasten verminderen

Tijdens de kerngroepbijeenkomst in september 2014 is het onderwerp ‘Verminderen van de onderzoekslasten’ al afgetast. Daaruit kwam naar voren dat er diverse aspecten zijn die bij kunnen dragen aan het verminderen van de onderzoekslasten. Eén van de mogelijke vervolgvragen had betrekking op welke methodiek(en) bij zouden kunnen dragen aan het inzichtelijk maken van die onderzoeken die echt noodzakelijk zijn om uit te voeren.

Naar aanleiding van de resultaten van de vorige bijeenkomst stond deze keer de volgende vraag centraal: “Welke instrumenten / methodieken / doelvoorschriften kunnen ervoor zorgen dat in het Omgevingsplan duidelijk wordt of bepaalde ontwikkelingen, voor wat betreft het aspect geluid, mogelijk kunnen worden gemaakt én dat tegelijkertijd de onderzoekslasten voor dat aspect worden gereduceerd?”

5. Toelichting door geluiddeskundige Hans Huizer (Peutz)

De presentatie van Hans Huizer kon worden gezien als een minicursus 'geluid in de ruimtelijke ordening' voor de aanwezige kerngroepleden. Door het huidige toetsingskader te schetsen en praktijkvoorbeelden toe te lichten zorgde hij ervoor dat iedereen over voldoende kennis beschikt om inhoudelijk mee te denken over het onderwerp.

Enkele zaken die opvielen:

- De manier waarop geluid als hinder wordt ervaren is niet gelijk aan de wijze van de normeringen in de regelgeving. Dit blijkt voorbeeld uit de dat mensen de maximale geluidniveaus veelal als hinderlijk ervaren (denk aan die ene scooter of dichtslaand portier) terwijl de regels uitgaan van langtijdgemiddelden.
- Ook opvallend is de situatie rond het TT-circuit in Assen. Hier vinden enkele keren per jaar grote evenementen plaats en meerdere keren kleine evenementen. De grote evenementen moeten van tevoren worden gemeld bij omwonenden, de kleinere niet. Het blijkt dat er niet of nauwelijks mensen klagen over geluidsoverlast van een groot evenement maar dat er wel heel veel wordt geklaagd bij de kleinere evenementen. Wanneer men hierover wordt geïnformeerd en weet dat het gebeurt, wordt het geluid meer geaccepteerd (anticipatie en acceptatie van hinder).

Casus 1

Woningen bij bedrijventerrein met grote lawaaimakers. De geluidzone van 50 dB ligt over beoogde woningbouwlocatie. In de loop der jaren is de bedrijfsvoering veel stiller geworden waardoor woningbouw toch mogelijk is. De 50 dB-contour blijkt in de huidige situatie namelijk kleiner te zijn dan was vastgelegd.

Om dit aan te tonen dienden de volgende stappen te worden doorlopen:

- Informatie uit zonebewakingsmodel halen of berekenen als dit niet actueel is (probleem is dat het zonebewakingsmodel vaak niet up-to-date is)
- Contouren 50 dB(A) en 55 dB(A) berekenen
- Op basis van berekende contouren het bouwplan intekenen / aanpassen
- Toetsing en berekenen gevelbelasting van het beoogde woningbouwplan
- Bij overschrijdingen wettelijke grenswaarden onderzoek bronmaatregelen, maatregelen in overdrachtsgebied en maatregelen bij de ontvanger
- Wanneer geen maatregelen mogelijk zijn, hogere geluidwaarden vaststellen (procedure en besluit)
- Toetsen of de binnenwaarde wordt gehaald (eisen Bouwbesluit) en of er een geluidluw zijde is (beleidseis)
- Eventueel uitvoeren van maatregelen aan de gevel (in dit geval niet aan de orde).

Er is dus veel onderzoek nodig. Ook de benodigde procedure kost tijd en inzet van initiatiefnemer, onderzoeksbureau en overheid.

Casus 2

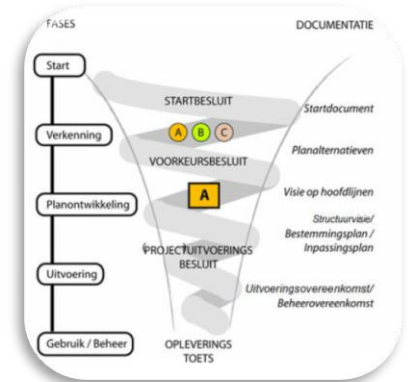
Ontwikkeling van het 'Schiekadeblok' in Rotterdam. Een locatie gelegen nabij het spoor. De wens bestond een flexibel bestemmingsplan (qua programma en fasering) op te stellen waarmee torens met wonen en kantoren mogelijk zouden worden gemaakt. Het ontwerpbestemmingsplan (met bijbehorend milieueffectrapport) is niet meer in procedure gebracht vanwege financiële onzekerheid rondom de uitvoering. Dilemma is dat het doorrekenen van alle mogelijke worst case situaties veel onderzoek heeft gekost. Daarbij vielen, vanwege een geluidbelasting die hoger dan de wettelijke maximale ontheffingswaarde bleek te zijn, verschillende uitvoeringsvarianten vanwege het aspect geluid af.

5. Discussie

Naar aanleiding van de cases kwamen diverse gedachten langs om de onderzoekslasten te verminderen. Hieronder de belangrijkste op een rij:

- Knelpunten op kwalitatieve zin aanpakken (vuistregels): accepteren dat voorkeurgrenswaarden op een dergelijke locatie niet gehaald kan worden en een hogere geluidbelasting op een dergelijke locatie als het Schiekadeblok accepteren. Daarbij kunnen vergelijkbare situaties rondom de beoogde ontwikkeling de maatstaaf zijn. Uiteraard dient een goed woon- en leefklimaat binnen in het gebouw bewaakt te worden. Dit blijft dan als toetsingskader over.
- Onderzoeken vooruitschuiven naar vergunningsfase (trechteren). In het bestemmingsplan kan een voorwaardelijke verplichting worden opgenomen voor een bepaald gebied. Er kan dan woningbouw mogelijk worden maken onder de voorwaarde dat ofwel wordt voldaan aan de voorkeurswaarde, ofwel een hogere waarde mits de maximale waarde niet wordt overschreden en een hogere waarden besluit is genomen. Hiermee wordt het uitvoeren van onderzoek verschoven naar het moment van vergunningverlening. Dit biedt voordelen wanneer het bestemmingsplan flexibiliteit biedt voor meerdere invullingen die anders allemaal op hun merites moeten worden beoordeeld: het onderzoek beperkt zich dan tot de uiteindelijk gekozen invulling. Een vervolg op de voorwaardelijke verplichting is het opnemen van geluidnormen als uitgangspunt in de regels van het omgevingsplan.
- De NIBM-tool voor luchtkwaliteit heeft enorm bijgedragen aan een reductie van onderzoek voor kleine projecten. Wellicht is een dergelijke tool voor geluid te ontwikkelen (slimme tools inzetten). SWUNG is hierin een eerste stap voor rijkswegen. Geluidproductieplafonds (GPP) puur voor geluidbelasting aan bronzijde, dus leidt niet per se tot reducering onderzoekslasten (en garandeert geen goed woon- en leefklimaat).
- Ook is winst te behalen door bij de start een analyse van de projectrisico's te maken en hier de onderzoeksstrategie op te bepalen. Voor een initiatiefnemer is het maken van kosten voor onderzoek geen probleem, als het onderzoek maar bijdraagt aan het project (optimaliseren plan, haalbaar en inpasbaar maken). Het uitvoeren van onderzoek moet niet als een soort Pavlov reactie worden gevraagd. Dit vraagt een andere houding vanuit de overheid en het bestuur. Niet altijd draagt een gedetailleerd onderzoek bij aan het wegnemen van onzekerheden. Denk aan de huidige stikstofberekeningen waarbij toenames van 0,01 mol worden gezien als een overschrijding, terwijl het rekenmodel marges van meerdere mollen aanhoudt.
- Omdenken in de wetgeving: Nu geldt altijd de voorkeurgrenswaarde (goud) en bij wijze van uitzondering is ontheffing mogelijk (na onderzoek en doorlopen van een procedure) . In veel (hoog)stedelijke gebieden is van te voren bekend dat de voorkeurgrenswaarde niet haalbaar is. Het leidt er toe dat veel wordt geïnvesteerd in onderzoek¹ (en dus kosten) terwijl uiteindelijk ontheffing tot de maximale ontheffingswaarde wordt verleend. Dit kan naar omwonenden als een schijnvertoning over komen en het vertrouwen in overheid en initiatiefnemers laten afnemen. Wellicht biedt een andere redenering soelaas: hanteer als uitgangspunt voor (vooraf gedefinieerd) gebied de maximale ontheffingswaarde (oftewel brons, 63 dB), waarbij initiatiefnemers worden gestimuleerd om een zo goed mogelijk leefklimaat te realiseren voor project en voor omwonenden (geluidbelasting onder voorkeurgrenswaarde). Benoem de uiterste randvoorwaarden van wat nog acceptabel wordt gezien. Als gevolg zal minder onderzoek nodig zijn voor initiatiefnemers en gemeente en scheelt dit in procedures. Ook wordt onderzoek meer gericht op het verbeteren van de situatie dan op het verantwoorden.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Extra verkeer als gevolg van het plan	Extra verkeersomvang (voertuigen/dag)	1
	Aandeel vrachtwagen	5,3%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO _x in µg/m ³	0,01
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,08
Grens voor 'Toet to Bestemmingsplan' in µg/m ³	Concentratie	1,2

De bijdrage van het extra verkeer is niet te betekenisvolle wijze (meer dan 10%) overschrijding van de grenswaarde.

Let wel, we moeten niet de illusie hebben dat onderzoek niet meer nodig zal zijn. Immers, iedere locatie is specifiek en een bepaalde mate van onderzoek zal altijd nodig blijven.

¹ Verkennend onderzoek, maatregelonderzoek, ontheffingsaanvraag, procedure, besluit, te treffen maatregelen in overdracht of aan ontvanger

Het laatstgenoemde 'omdenken' komt overeen met een onderzoek van adviesbureau Bro (2014) waarin wordt voorgesteld om voor gebieden waar een hoge geluidbelasting uit oogpunt van leefkwaliteit acceptabel is geen onderzoek te vereisen. Met het vastleggen van een geluidklasse per gebied kan de gebiedsspecifieke leefkwaliteit voor het aspect geluid worden vastgelegd (zie ook onderstaande matrix). Dit zorgt met name voor initiatiefnemers een reducering van onderzoekslasten. Een beschikbaar georeferereerd kaartbeeld is hiervoor noodzakelijk. Op die manier is, afhankelijk van locatie, de eventuele onderzoeksverplichting direct inzichtelijk. Dit vraagt zodoende wel om de nodige (voor)investering van de overheid.

Feitelijk Ambitie	Belasting < 38 dB	Belasting 38 – 43 dB	Belasting 43 – 48 dB	Belasting 48 – 53 dB	Belasting 53 – 58 dB	Belasting 58 – 63 dB	Belasting > 63 dB
Zeer rustig							
Rustig							
Redelijk rustig							
Onrustig							
Zeer onrustig							
Lawaaiig							
Zeer lawaaiig							

□ Geen onderzoek
 □ Geen onderzoek na gemeentelijke besluit
 □ Ontheffing mogelijk
 □ Zonder maatregelen niet mogelijk

© BRO (2014)

7/8. Terugkoppeling en vervolgspraken

Vanwege de snelle afronding zullen Martha en Renee uitwerken wat is besproken. Indien kerngroepleden nog suggesties hebben voor verdere uitwerking van het onderwerp dan zijn ideeën van harte welkom

Halverwege **mei zal de** volgende bijeenkomst plaatsvinden. Het bestuur zal hiervoor wederom een datumprikker rondsturen.

9. WVTTK, afronding en pizza eten

Iedereen bedankt voor zijn/haar bijdrage!!